

บทที่ ๖

บทสรุป

ลาวเป็นประเทศที่ตั้งอยู่ในคาบสมุทรอินโดจีน และมีจุดอ่อนด้านภูมิศาสตร์ที่สำคัญมาก คือตั้งอยู่ในวงล้อมของประเทศที่ใหญ่กว่า ทำให้ถูกแทรกแซงจนไม่อาจจะมั่นนโยบายเป็นอิสระได้ และเมื่อพิจารณาพื้นฐาน (Foundation) และปัจจัยต่าง ๆ ของลาวไม่ว่าจะเป็นด้านประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม โครงสร้างทางสังคม หรืออุดมการณ์แล้ว ก็ไม่เกิดอุปสรรคให้เกิด Input Function ที่ดีเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสังคม เศรษฐกิจ และอุดมการณ์ไม่มีลักษณะที่จะสร้างประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และการรวมกลุ่มเพื่อเรียกร้องผลประโยชน์ของตนมากนัก และเมื่อพิจารณาดังสถาบันหลักที่ลาวมีอยู่ ซึ่งควรจะเป็นสถาบันที่เป็นหลักเพื่อก่อให้เกิดเสถียรภาพในระบบการปกครองของลาวนั้น ก็ปรากฏว่าสถาบันหลักเหล่านั้นแม้แต่สถาบันพระมหากษัตริย์ของลาวซึ่งมีอยู่ก็อ่อนแอไม่สามารถที่จะเป็นพลังช่วยสร้างความมั่นคงให้กับระบอบการเมืองในประเทศได้ ตลอดจนพลังเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของลาวที่มีอยู่ก็อ่อนแอไม่สามารถที่จะสนองตอบความต้องการของระบอบการปกครองได้ ตรงกันข้ามพลังความเคลื่อนไหวเหล่านี้กลับกลายมาเป็นพลังที่ทำลายเสถียรภาพของรัฐบาลเอง เช่นพลังของคณะทหารฝ่ายขวา หรือพรรคแนวลาวยุติวัติของฝ่ายขบวนการปลดปล่อยลาว

ในการศึกษาถึงความล้มเหลวของรัฐบาลสมัชชาที่ ๒ ปี ๒๕๐๕ นี้ พบว่าลาวเป็นประเทศที่มีที่ตั้งซึ่งเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการต่อสู้กันของมหาอำนาจในการแย่งชิงอิทธิพลของกัน จึงทำให้ลาวถูกบีบบังคับหรือแทรกแซงจากภายนอกตลอดเวลา โดยที่ลาวเองไม่สามารถที่จะมั่นนโยบายเป็นอิสระได้ รัฐบาลสมัชชาที่ ๒ ภายใต้

การนำของนายกรัฐมนตรีเจ้าสุวรรณหงษา ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามปฏิญญาว่าด้วยความเป็นกลาง
 ของลาวที่กรุงเจนีวา เมื่อ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๐๕ นั้น ก็เป็นรัฐบาลผสมที่เกิดจากความ
 ต้องการหรือการแทรกแซงจากภายนอก คือจากประเทศมหาอำนาจที่มีลัทธิอุดมการณ์
 ต่างกัน ๒ ฝ่าย ซึ่งมีความเห็นพ้องต้องกันในขณะนั้นในอันที่จะลดทอนระยะเวลาที่
 เกือบในภูมิภาคนี้ลงโดยหวังจะให้ลาวเป็นดินแดนที่เป็นกลาง และโดยที่ไม่ฝ่ายใด
 จะได้เปรียบเสียเปรียบกัน ทั้งนี้โดยที่ตามความเป็นจริงแล้วปัจจัยภายในของรัฐบาล
 ผสมชุดนี้เกิดขึ้นมาจากการถูกบังคับ มิใช่ความเห็นพ้องต้องกันของผู้นำลาวทั้งสามฝ่าย
 ในขณะนั้น คือฝ่ายขวาของเจ้าบุญชุ่ม ๓ จำปาศักดิ์ ฝ่ายกลางของเจ้าสุวรรณหงษา
 และฝ่ายซ้ายหรือฝ่ายขบวนการปลดปล่อยลาวของเจ้าสุภานุวงศ์ นอกจากผู้นำลาวทั้งสาม
 ฝ่ายจะไม่มีใครมีความตั้งใจในการที่จะรวมกันแล้ว ทั้งสามฝ่ายยังมีความหวาดระแวงซึ่งกัน
 และกันอย่างไม่สามารถประสานกันได้ ฝ่ายขวาเกรงว่าฝ่ายกลางจะไม่เป็นกลางจริง
 และจะไปเข้ากับฝ่ายซ้ายซึ่งเป็นคอมมิวนิสต์ ฝ่ายซ้ายเองก็ระแวงว่าฝ่ายกลางจะไม่
 จริงใจและฝ่ายขวาจะหาทางคอยทำลายตน ในคานฝ่ายกลางนั้นแม้เจ้าสุวรรณหงษาจะ
 มีความตั้งใจจริงในอันที่จะดำรงลาวไว้ให้อยู่ในความเป็นกลาง และต้องการที่จะลด
 อานาจระหว่างฝ่ายขวากับฝ่ายซ้ายไว้ก็ตาม แต่ฝ่ายกลางของเจ้าสุวรรณหงษาก็อ่อนแอเกินกว่า
 ที่จะสามารถควบคุมหรือประสานนโยบายของฝ่ายขวากับฝ่ายซ้ายได้ กังนั้นในเพียง
 ชั่วระยะเวลาเพียงไม่ถึงปี ฝ่ายซ้ายก็ได้ถอนเจ้าหน้าที่ของตนออกจากรัฐบาลผสม
 ชุดนี้ไป ทำให้รัฐบาลผสมชุดนี้สิ้นสภาพไปโดยปริยายตั้งแต่ปี ๒๕๐๖ เป็นต้นมาแล้ว แม้
 ว่าทางฝ่ายประเทศมหาอำนาจจะพยายามรักษารูปของรัฐบาลผสมไว้โดยบังคับให้รัฐบาล
 ผสมชุดนี้ส่งวอนหนึ่งของฝ่ายขบวนการปลดปล่อยลาวในรัฐบาลผสมไว้ก็ตาม แต่ความเป็นรัฐ
 บาลผสมสามฝ่ายเป็นเพียงในแง่ดินแดนเท่านั้น เท่ากับว่ารัฐบาลผสมชุดที่ ๒ นี้ ในทาง
 พฤตินัยโคลมเหลวมาตั้งแต่ปี ๒๕๐๖ แล้ว

ทั้งที่โลกลาวแล้ว ลาวทั้งสามฝ่ายนั้นปราศจากความเชื่อถึงซึ่งกันและกัน
 มาแต่ต้น ดังนั้นส่วนสำคัญอีกประการหนึ่งที่ช่วยถอนทำลายรัฐบาลสมรุษก็คือ ความ
 แยกแยกในระหว่างลาวฝ่ายขวา ฝ่ายกลาง และฝ่ายซ้ายนั่นเอง ลาวฝ่ายขวาหรือ
 ฝ่ายขบวนการปลดปล่อยลาวแยกตัวออกจากรัฐบาลสมไปต่อสู้เพื่อแย่งชิงอำนาจโดยใจกล้า
 อ้าวรึกเท่าเทียมว่าเป็นส่วนหนึ่งของการทำลายรัฐบาลสม แล้วในรัฐบาลสมเอง
 ฝ่ายขวาก็ยังใจอิทธิพลทั้งทางทหารและการเมืองถอนทำลายรัฐบาลสม เพื่อโค่นล้ม
 รัฐบาลสมอยู่ตลอดเวลา โดยที่ฝ่ายกลางของเจ้าสุวรณภุมมาไม่มีพลังหรืออิทธิพลมาก
 พอที่จะต่อสู้ได้ จึงต้องอาศัยการคุ้มครองจากประเทศต่าง ๆ ที่ร่วมลงนามกำกับประกัน
 ความเป็นกลางของลาวในการที่จะให้ลาวคงอยู่ รัฐบาลสมสามฝ่ายอยู่ จึงดำไม่
 เช่นนั้นแล้ว คณะทหารฝ่ายขวาคงสามารถเข้ากุมอำนาจแทนไปได้ตั้งนานแล้ว

ในตำนานหาอำนาจและประเทศต่าง ๆ ที่ร่วมมือกันลงนามในปฏิญญาวัดด้วย
 ความเป็นกลางของลาวปี ๒๕๐๕ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดรัฐบาลสมรุษที่ขึ้นมาขึ้นมานั้น ก็มี
 ส่วนในการทำลายรัฐบาลสมรุษที่ตัวเองสร้างขึ้นมา โดยเมื่อเห็นว่าฝ่ายกลางภายใต้
 การนำของเจ้าสุวรณภุมมาไม่สามารถที่จะรักษาความเป็นกลางเอาไว้ได้ คือไม่
 สามารถควบคุมฝ่ายซ้ายหรือฝ่ายขวาให้อยู่ในภาวะไม่ได้เปรียบเสียเปรียบกันแล้ว ก็
 กลับเปลี่ยนแปลงหาที่มาสับสนุนฝ่ายที่มีอุมการพอกับตน ในการที่จะป้องกันอีกฝ่ายหนึ่ง
 และแผขยายอิทธิพลของฝ่ายตนไปในเวลาเดียวกัน ซึ่งมีผลทำให้เกิดการแทรกแซง
 สับสนุนฝ่ายต่าง ๆ ในลาว เป็นการละเมิดปฏิญญาวัดด้วยความเป็นกลาง
 ของลาว หรือเท่าเทียมว่าเป็นการเขียนขึ้นเองแล้วทำลายเองนั่นเอง

ในการปกครองของรัฐบาลสมรุษที่ ๒ ภายใต้การนำของเจ้าสุวรณภุมมา
 นี้ แม้ว่าจะต้องประสบกับความล้มเหลวและจริงอยู่ที่ว่า รัฐบาลของเจ้าสุวรณภุมมา

ไม่อาจจะพัฒนาประเทศและสร้างความสุขความเจริญให้กับประชาชนได้ ซึ่งถ้าคิดในแง่
 นี้แล้วรัฐบาลของเจ้าสุวรวงศ์บุรุษก็เป็นรัฐบาลที่ไร้ประสิทธิภาพโดยสิ้นเชิง เพราะใน
 การบริหาร ประเทศนั้นจุดหมายใหญ่ของรัฐบาลก็คือการ พัฒนาประเทศและสร้างสุข
 ความเจริญให้กับประชาชนในประเทศ ฉะนั้นรัฐบาลของประเทศใดในโลกทุกรัฐบาล
 ก็จะต้องพยายามปกครองประเทศให้บรรลุนโยบายที่รัฐบาลได้กำหนดไว้ ซึ่งรัฐบาล
 ของเจ้าสุวรวงศ์บุรุษไม่สามารถปฏิบัติถึงที่กล่าวได้ รวมทั้งนโยบายต่างประเทศ ซึ่งรัฐ
 บาลของเจ้าสุวรวงศ์บุรุษประกาศเสมอ ๆ ว่า จะรักษาคำมั่นเป็นกลางของลาวไว้อย่าง
 มั่นคง และไม่ยอมให้มีการแทรกแซงจากประเทศอื่น ๆ แต่ตลอดเวลาที่ยานมา ลาว
 ได้รับการแทรกแซงจากประเทศต่าง ๆ ทั้งโดยเต็มใจและไม่เต็มใจ การแทรกแซง
 ที่รัฐบาลเจ้าสุวรวงศ์บุรุษต้องยอมรับก็คือ การแทรกแซงจากสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นผล
 มาจากการต้องพึ่งพาอาศัยความช่วยเหลือไม่ว่าจะทางด้านการทหารหรือทางเศรษฐกิจ
 ดังนั้นเมื่อจะพิจารณาว่าเป็นความบกพร่องของรัฐบาลเจ้าสุวรวงศ์บุรุษหรือไม่อาจจะบรรลุ
 เป้าหมายที่ได้คิดแล้ว ก็ไม่อาจชี้ลงไปว่าเป็นความผิดชอบรัฐบาลภายใต้การนำของเจ้า
 สุวรวงศ์บุรุษเสียทีเดียว ทั้งนี้เพราะเป็นปัจจัยที่มาจากลาวได้ช่วยเห็นความสามารถ
 ของรัฐบาลใด ๆ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากอุปสรรคพื้นฐานต่าง ๆ เช่น สภาพแวดล้อม
 ปัจจัยต่าง ๆ และปัญหาที่ลาวประสบอยู่ในช่วงระยะเวลาที่เจ้าสุวรวงศ์บุรุษเป็นนายกรัฐมนตรี
 ในคณะรัฐบาลผสมนั้น ไม่ได้มีส่วนในการที่จะ เกิดอุปสรรคให้รัฐบาลผสมของเจ้าสุวรวง
 ศุภสามารถดำเนินไปได้ตามนโยบายที่มุ่งหวังไว้ แต่ตรงกันข้ามสิ่งแวดล้อม ปัจจัยต่าง ๆ
 และปัญหาที่เกิดขึ้นในลาวนั้นกลับเป็นอุปสรรคสำคัญที่บั่นทอนการดำเนินงานของรัฐบาล
 เจ้าสุวรวงศ์บุรุษตลอดเวลา ดังนั้นแม้ว่าเจ้าสุวรวงศ์บุรุษในส่วนตัวเอวเองนั้น จะมีความ
 เป็นนักประชาธิปไตยที่มุ่งหวังที่จะสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศลาวตามวิถีทาง
 ในระบอบประชาธิปไตยโดยความจริงใจก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถที่จะบรรลุผลสำเร็จไป

ได้ ด้วยอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลานั้น ไม่ว่าจะ เป็นจากระบบการ
เมืองภายในก็ดี หรือจากการแทรกแซงจากภายนอกก็ถึงที่ได้กล่าวมาแล้ว

อย่างไรก็ตามในการศึกษาถึงความล้มเหลวของรัฐบาลสมรฤกษ์ที่ ๒ ปี ๒๕๐๕
นี้ สิ่งหนึ่งที่ได้รับการศึกษาคือ ความจริงที่ว่าไม่มีรัฐบาลใดที่สามารถจะเป็น
กลางได้โดยปราศจากพลังอำนาจในตัวเอง เช่นเดียวกับรัฐบาลสมรฤกษ์นี้ที่ทางประเทศ
มหาอำนาจหวังจะให้ผู้นำลาวฝ่ายกลางของเจ้าสุวรรณภูมาคำเนินนโยบายเพื่อรักษา
ความเป็นกลางของลาว และแม้ว่าเจ้าสุวรรณภูมาเองจะมีความตั้งใจจริงที่จะรักษา
ความเป็นกลางเอาไว้ก็ตาม แต่เมื่อไม่มีพลังอำนาจในตัวเองที่จะดำเนินการควบคุม
หรือประสานแนวนโยบายระหว่างฝ่ายขวา กับฝ่ายซ้ายได้ ก็จะต้องถูกฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด
เข้ามามีอิทธิพลเหนือกว่าจนทำให้สูญเสียความเป็นกลางไปได้ในที่สุด